

so jih do naramnic in do zadnjega jermena slekli Švabičevi Srbi... Tako, vidiš. Tókrat nisem mogel nič. Eden proti sto, pa brez streliva! Nak, nemogoče.

Petrolejki je, pokorno javljam, zmanjkalo moči. Krčmar je prižgal dve sveči, v porcelanastih svečnikih, belih, z lilastimi pikami. Soča dere v povodenj, odtrgala je pol Repèljca, Mikužu odnesla kurnik, čoln. Vugi-no, tu ni bilo kaj, temu sta že vse odnesla sosed in predsednik občine, čevljar z debelo zadnjico in s suhimi idejami. Roka postaja lesena, svinčnik top. Kdaj bodo vendar popravili elektriko? Noč je vse bolj temna, čeprav gre že na jutro.

PESMI

Cveto Preželj

HVALNICA

Pozdravljeni ptiči, ker mirite senčnate liste jesenov.
Pozdravljeni v milosti in dobroti, ki se ne vračata.
Pozdravljeni med cerkveno umazanijo pokončanega sveta.
Pozdravljeni med orglami na smetišču glavne ulice.
Pozdravljeni v nasmejanih ravninah iz brušenega stekla,
Pozdravljeni, ker od jutra do jutra ostajate skriti v duplinah,
ker se učite iz svojih nezgod,
ker molčite in prezirate spreminjanje dnevnih molitev,
ker brez sramu grejete pavja peresa devic,
ker nadzirate hrup bogastva in revščine krtovih otrok,
ker ne najdete glasov za spremljavo tamburinov,
ker ne najdete izhoda niti vhoda v drevo odrešenja,
ker priznavate pijanost in utripanje namagnetenih sonc,
ker ne verujete v svojo voljo niti v hrabrost bronastih
kraljev,
ker ste pristranski izgnanci izpod mostov in neba,
ker ste pred krščanskim ali poganskim trohnenjem.
Vidim vas mrtve v zelenih kanalih bolnišnic,
vidim vas nedolžne, izdane, ujete, prodane,
vidim vas v ladjedelnih in v prodajalnah ženskih nogavic.

Toda zakaj pozdravljam, ko grem proti žitu, večernemu zelenju,
snopu v rokah ženske na senci kačjega gnezda?
Zakaj merim razdalje s koraki, vidnimi daleč naokoli
in se pretvarjam, ljubko smehljam notranjosti?
Zakaj hočem ljubiti svojo nečimrnost in ustvarjati misli?
Zakaj hočem gledati zemeljske skrajnosti, obupano veselje Narave?
Zakaj se prepuščam stari španski pavani,
živčnem drgetanju ob božanju deklet?
Morda zato, da spoznam civilizirane slabosti,
da spoznam, koliko generacij je ušlo poginu,
da spoznam, koliko se jih je vrnilo s steklenimi očmi,
da spoznam tiste, ki se prodajajo za denar,
da občutim njihov dotik in se z obžalovanjem usedem v travo,
da se pripravim na počitek ob gozdu avtomobilskih siren.

Dovolj je žalovanja.
Dovolj je starih ur.
Dovolj je predvidevanja naključij.
Dovolj je vseh: Ozri se in pojdi našo pot v robidovje!
Dovolj je posiljenih nezakonskih priseljenih.

Dovolj je mojih in tvojih poti
k vrtu iz potonik, geranij in perunik.

Dovolj je birk na preži v izložbenem oknu.
Dovolj je dobrega.

HVALNI PSALM 1

Blazno je spočetje nočnih misli.
Blazno je mišljenje, da se iščem v tujih ogledalih.

Saj lahko vprašaš, koliko sem star,
koliko aluminijastih oces sem narisal
med nepretrganim bliskanjem
zelenkastih verskih oken,
stopnišč zemeljskega hrupa.
Saj ob vsaki tvoji besedi vem,
zakaj sva postala romarja k trepalnicam gozda,
zakaj sva se veselila semena iz dobre roke,
zakaj sva se veselila dežel, kjer orjejo,

zakaj sva postala pogled, ko so temni zmaji
sledili najinemu zlu, pustinji, v kateri se ne prebujiva.

Poklekniva,

zakaj postala sva razpotje,
zakaj postala sva pogorišče procesije brez rok,
in samo prgišče zemlje, osamljeno in dobro.

Ljubiva se,

zakaj postala sva nočni senci,
odpeljani v temo, ki pojema.

HVALNI PSALM 5

Dan brez hvale, ko črvi zvijajo
orumenele liste

v zemeljski skorji.

In priteka voda

in razriva plasti črnice.

Dan brez hvale, ko oči

uzrejo sanje,

strupenost škarjastih globin.

Lasje pa prepredeni z dogodki

plešejo zeleno

in kar jim pridaš, se izgubi

na plesni vaji lokvanjev dneva.

Utrgaj, skrij se v globino,

strašni hlad ti omrtni oko,

cvet se bliže zablešči —

slepo se prikloni božanstvo.

Utrgaj lokvanj dneva

in noč

bo pogubila radost

in pel

boš himno

in jok

bo povračilo

in padajoči sneg smrtni stih.

Ti pa hočeš pisati, oblačiti goloto
in dan spreminjati v past.
Pasti pa kuje gozd, da mrak
lovi v zanke pozne zaljubljenice.
Goloto hočeš obleči, toda zasije
v drugačni luči in predivo zgori
in smrtni stih ostane sam.

HVALNI PSALM 6 (Dylanu Thomasu)

Za tabo zgorele kobilice ladij,
črni lak morja, obala in katranasti sončnici
ob zidovju nekega mesta.

Saj nočeš vedeti, da ogenj gori dalje,
da bela rebra začetega dela
v tvojih očeh snujejo s spominom maščevanje.
In v tvoji glavi ozkost megli daljavo
in ogenj, ki je plamtel, se ti izgubi
na dolgi cesti,
ko ožarjeni sončnici kimata vetru.

In ko veter pritrkava tvojemu drugemu dejanju.

HVALNI PSALM 7

V ognju se rojeni izgube.
In vsakdo ve, kam mora iti.
Votlina in pesek jih sprejmeta.
Tema in svetloba si vzameta čas
za smešno vprego poslanstva.
Tema in svetloba se zasovražita,
ko vidita visokorasla in majhna bitja
stopati objeta na poljanah,
ko vidita, kako sesajo sonce s plitvimi očmi
in se smejejo pomladni sreči zajcev.

V ognju se rojeni izgube.
Votlina in pesek jih sprejmeta.
In prikazni se radovedne spuste v votlino,

da tema strese svetle liste ognjev
in svetloba obrodi dan.

Pridružil se bom rojenim.
Obstali bomo v zamaknjeni daljavi
in se smejaši pomladni sreči zajcev.
Spregovorile bodo meje, gozdovi se spustili v tek
in škrjanci sedli med plahe travne bilke.

Kri v mehki vodi bo zvenela,
zvenenje odpiralo medvedje panje
in čebele si bodo nabrale na krila
rosne kaplje
in zvezde se bodo odtrgale z neba
in oceanov.

HVALNI PSALM 12

Naj greje svet vsa jadra,
ki preperela samotno plahutajo
ob stene,
in jih noži vsakokratnih pljuskov
prebadajo vzdolž jambora.

Mahaj, roka, smrti v posmeh.
Smrti, ki te je na ženskem krilu ljubila.
Smrti, ki se je skrivala in plazila
v podobi vojaka.
Smrti, ki te ni našla,
ker si zbežal k pomladi.
Smrti, ki te je z jokajočimi kačami strašila.
Smrti, ki se ti je vdala na školjki,
ki je bila devica.

Mahaj, roka, odprtim ranam sfinge,
ki v meglenem hrupu trobi.
Trobi in časti v bojazni vse orkane.
Mahaj, roka, in rešuj se,
stisnjena k ustvarjenju,
k jamboru, ki polzi iz rok.

HVALNI PSALM 14

Kričal bi,
a krik je nem
na beli sončni halji.

Kričal bi,
tuhil prijazno volkovom
in božal smrčke
lačne tolpe
skesanih, sprijaznjenih
volkov,
volkov
z belino
in sončnimi kartami,
ki ostajajo ob rekah cele; volkov
na stezah lovskih psov.

Kričal bi,
prepodil lačne živali
in prosil za blagoslov
žalostno deželo,
ki z mrakom ljubimka
v dimu,
padajočem k tlom.